

Opgang, 20 oktober

Teksten

1 – Bernard-Aymable Dupuy (1707-1789): “Nisi quia Dominus”, grand motet (Ensemble Antiphona, o.l.v. Rolandas Muleika; Marlène Desauvage, Clémence Garcia, en Eva Tamisier, sopraan; François-Nicolas Geslot, contratenor; Raphaël Marbaud, bas)

Dupuy werd geboren en stierf ook in Toulouse. Hij was een prominente persoon in het muziekleven van Toulouse, en componeerde wereldlijke en geestelijke muziek voor alle instituties van de stad. Hij heeft zo'n 70 werken nagelaten.

Een 'grand motet' is een religieuze compositie op een tekst in het Latijn, voor solisten, koor en groot orkest.

Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israël,

nisi quia Dominus erat in nobis, cum exsurgerent
homines in nos,
forte vivos deglutissent nos, cum irasceretur furor
eorum in nos,
forte aquae absorbuisset nos,
torrentem pertransivit anima nostra, forsitan
pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

Benedictus Dominus, qui non dedit nos in captionem
dentibus eorum.

Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo
venantium; laqueus contritus est, et nos liberati
sumus.

Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit
caelum et terram.

Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in
principio, et nunc et semper, et in saecula
saeculorum. Amen.

Als de HEERE niet bij ons geweest was, zeg dat toch,
Israël,

als de HEERE niet bij ons geweest was,
toen mensen tegen ons opstonden,
dan hadden zij ons levend verslonden,
toen hun toorn tegen ons ontbrandde,
dan hadden de wateren ons overspoeld,
en was een woeste stroom over onze ziel gegaan,
dan waren de onstuimige wateren
over onze ziel gegaan.

Geloofd zij de HEERE, Die ons niet overgaf
tot een prooi voor hun tanden.

Onze ziel is ontkomen als een vogel
uit de strik van de vogelvanger; de strik is gebroken
en wij zijn ontkomen.

Onze hulp is in de Naam van de HEERE,
Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Eer aande Vader en de Zoon, en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin, nu en altijd, en in de
eeuwen der eeuwen. Amen.

2 – Friedrich Wilhelm Zachow (1663-1712): “Wo Gott, der Herr, nicht bei uns hält” Lv.45 (Simone Stella, orgel van San Giorgio, Rieti, Italië)

Het Pinchi orgel Op.444 is een vrij nieuw orgel, uit 2011, dat niet-gelijkzwevend is gestemd volgens een schema ontwikkeld door Claudio Brizi (1960).

Bij gelijkzwevende stemming, zoals ook op een piano gebruikelijk is, zijn de 'afstanden' tussen de 12 tonen van een oktaaf gelijk, waardoor ze feitelijk allemaal (nauwelijks hoorbaar) een heel klein beetje 'vals' zijn gestemd. Bij niet-gelijkzwevende stemming wordt gestreefd naar zuivere intervallen, waardoor de klankkleur anders (en in sommige opzichten ook sterker) wordt; bij de oude 'middentoonstemming' worden bijvoorbeeld zoveel mogelijk grote tertsen zuiver gestemd zonder teveel zuiverheid in de kwinten in te leveren. Het gevolg van zo'n stemming is wel dat je niet in alle toonsoorten kunt spelen omdat intervallen dan echt te onzuiver zijn; componisten in renaissance en barok hielden in hun composities daarmee rekening.

3 – Francesco Maria Benedetti (1683-1749): “Nisi quia Dominus” (Ensemble Vocale Strumentale della Cappella Musicale di S. Grato, o.l.v. Teresio Colombotto)

Benedetti was, met enkele interrupties, 'maestro di capella' in Assisi van 1711 tot 1746.

Voor de tekst: zie Dupuy, hiervoor.